

HEB JE EVEN?

Mijn redenen om lid te zijn geworden en te blijven

door Ferd Willigers. Foto's: Hans Koreman.

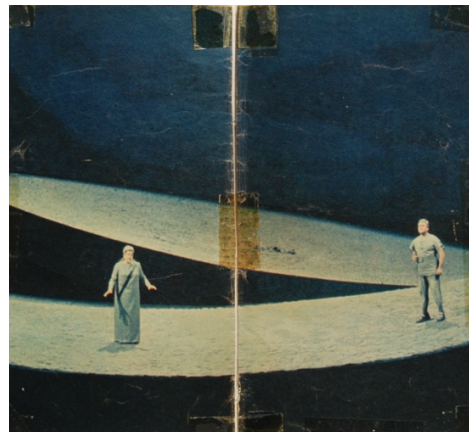
Inleiding

Graag pak ik de handschoenen op die ons door bestuur en redactie van het Genootschap is toegeworpen. Wagner had volgens Philip Westbroek "Mitteilungsbereitschaft", de drive om mee te delen aan de wereld wat hem bezighield, en dat herken ik voor mijzelf ook wel enigszins. Vandaar ook dit artikel. Het geeft me de gelegenheid om even "uit te pakken", vandaar de aanhef. Here we go.

Ik start met iets leuks. Ik had de Wagnerkroniek – die met mijn artikel over de Parsifal in Düsseldorf – toe laten zenden aan een vriendin die mij dierbaar is. Zij is geen Wagnerliefhebber maar had het artikel en de Kroniek met veel interesse gelezen. Toen ze 'm uit had heeft ze hem in een van de vele stadsbibliotheken die Utrecht kent geplaatst – je weet wel ik bedoel die dingen op de hoek van sommige straten of in een parkje. Toen ze daar een aantal dagen later weer langs liep was de Kroniek weg. Kennelijk door een mede-geïnteresseerde meegenomen. Ik dacht "uhm, leuk, toch een stukje Wagnerverspreiding". Ik ga dat wellicht ook meer doen, Wagnerkronieken die ik uit heb plaatsen in de buurtstraatbibliotheek. Daarin kijkt toch onze doelgroep, mensen van een zeker niveau dat je voor Wagner nodig hebt, niet "jan, rap en z'n maat" – om het zo te zeggen. Wie weet wat ervan komt, een nieuwe Wagnerfan, een nieuw lid wellicht?

Mijn redenen om lid te worden

Deze hebben een lange voorgeschiedenis. Ik heb daarover eerder geschreven (zie noot 1 aan het einde van dit artikel), hier een samenvatting. Ik was in de klassieke muziek en in Wagner in bijzonder geïnteresseerd geraakt door toedoen van Tante Cor (zus van mijn moeder), een Duitse kennis van haar (van den Hoven heette die man) en de platenzaak in Delft – Hees en Co. Bij tante Cor hoorden we (mijn broer Bob en ik) voor het eerst de "Gralsersählung" (*Lohengrin*), van den Hoven speelde prachtig op de piano stukken uit *Tannhäuser* en *Lohengrin*. Mijn interesse in de Bayreuther Festspiele werd aangewakkerd door een klasgenoot – ik was 15 denk ik. Hij nam naar school een tijdschrift (glossy) mee met daarin een groot artikel met foto's over de Bayreuther Festspiele 1962!! O.a. daarin de *Tristan*, eerste acte, neu-inszenierung van Wieland Wagner (zie afbeelding 1), een encensering die als iconisch geldt) en de *Siegfried*, derde acte, met Hans Hopf als Siegfried en Astrid Varnay als Brünnhilde, regie van Wolfgang Wagner (afbeelding 2). Ik was compleet verkocht. Die Bühnenbilder! Hij wou het tijdschrift helaas niet afstaan, begrijpelijk natuurlijk. Kon wel een kopie krijgen van de derde acte *Siegfried*-foto.

Ook memorabel is dat de interesse in de Ring enorm versterkt werd doordat mijn broer en ik op een gegeven moment over de radio *Brünnhildes Schlussgesang* hoorden in de uitvoering door Kirsten

Flagstad en het Philharmonia Orkest o.l.v. Furtwängler. Die thema's en al die motieven! Geweldig! Ik zeg weleens dat mijn interesse in de Ring van "achter" naar "voren" is ontstaan. Tot slot wil ik in dit verband noemen de lp "Klemperer conducts more Wagner" welke ik in december 1963 kocht. Prachtige uitvoeringen door het Philharmonia Orkest van orkestfragmenten uit de *Ring*, *Tannhäuser* en *Parsifal* (de Prelude).

Ik ben opvoeringen uit Bayreuth gaan tekenen, o.a. een aantal zeer grote tekeningen, *Parsifal* – Graalscene (1951), *Götterdämmerung* – Tweede acte (1957), *Meistersinger* – Catharinakirche (1957). De encenseringen van Wieland Wagner fascineerden me in bijzonder, dus die heb ik veel getekend. En ik wilde die tekeningen de "wereld" laten zien. Dat vormde voor mij in 2012 – ik was toen gepensioneerd – de vrij opportunistische reden om lid te worden van het Genootschap. In mijn opzet ben ik geslaagd in 2014 toen ik - na overleg met de toenmalige voorzitter Leo Cornelissen - op 8 mei -mijn lezing kon houden over de encenseringen van Wieland Wagner in Bayreuth, ondersteund door foto's en vele tekeningen. Op basis van de lezing bracht ik in 2015 ook het boek "Wagner in Bayreuth. De encenseringen van Wieland Wagner" voor de leden en andere belangstellenden uit. De cover betreft een van de mooiste encenseringen ever: *Götterdämmerung*, 1965, de Gibichungen. Dit boek beschouw ik als mijn grootste *persoonlijke* succes omdat het gaat over Wieland Wagner, zijn ambities en de in Bayreuth gerealiseerde encenseringen.

Mijn redenen om lid te blijven

De aanwas van nieuwe leden is altijd mondjesmaat geweest, maar mij valt wel op: als je eenmaal lid bent geworden blijf je dat ook! En dat komt voel ik, door Wagner zelf. De man werkt als een magneet. Je bent met de andere leden van het Genootschap toch samen de hoeder en voortzetter van zijn "Erbe" voor Nederland, je zegt het lidmaatschap niet op, ervan uit gaande dat je het allemaal nog kan betalen. Het levert ook op: lezingen, busreizen naar mooie plaatsen in de theaters van Düsseldorf, Dortmund, Aken, Brussel of waar maar ook "in de buurt" van Nederland de Wagneropera te genieten valt.

Het genootschap vormt voor mij tevens een sociaal platform waar je interessante contacten opdoet. Met mede-leden, maar ook ontmoetingen met grootheden als Marc Albrecht en Ed Spanjaard die heel benaderbaar blijken te zijn. Het voor mezelf op de ouderwetse manier luisteren naar Wagner – ik bedoel via lp's – houdt het geheel ook levend. Zo maakte de *Tristan und Isolde*, eerst via cd olv. Solti en daarna via de lp onder Kleiber weer een monumentale indruk die zich nog het beste laat vangen door een tijd te staren naar de cover van het Kleiber-album om daar a.h.w. in onder te gaan.

Via het genootschap heb ik contact met een mede-tekenaar gekregen, Fred Blei, wiens website Kareool (de burcht in Bretagne van Tristan, hier de gelijknamige oude villa in – ik meen – Aerdenhout) schilderend tot leven brengt. Ik vertelde hem laatst over mijn laatste tekenproject New York – the Empire State Building; inmiddels voltooid.

De interesse voor Wagner en klassieke muziek staat bij mij op 1, maar gaat toch makkelijk samen met interesse in popmuziek waar binnen de Amerikaanse megaster *Taylor Swift* de laatste aanwinst is. Op een lp-markt in Leiden kocht ik laatst haar album 1989 (jaar van haar geboorte). Mooie songs, waarvan de eerste is: 'Welcome to New York'! Het leuke is dat je in het genootschap ook deze interesse anderen kan 'meedelen'.

Samenvattend kan ik zeggen dat het indertijd tamelijk opportunistische redenen waren om lid te worden, de ontdekte inhoudelijke, muzikale en sociale “eigenwaarden” van het Genootschap doen me lid blijven!

Noot 1: Artikel “Mijn liefde voor Wagner en nog meer, ofwel de klokken uit Parsifal”. Wagner Kroniek 61/3 (september 2021)

